

Uredništvo: sprava Ljubljana, Kupčarjeva 6. Telefon 4001-4004.
Mesečna naročnina 10 lit., za izposojnino 14,50 lit.
Ček, red Ljubljana 10,6% za naročnino in 10,35% za izposojnino.
Zastopstvo na odzive in Italijo in izposojnino imaj UPI & A. Milano

SLOVENE

DECEMBER 1943

31
PETEK

Weitere Durchbruchversuche der Sowjets bei Witebsk gescheitert

Andauern des schweren Ringens bei Schitomir mit steigender Heftigkeit - Erneuter britischer Terrorangriff auf Berlin

Aus dem Führerhauptquartier, 30. Dezember DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Nördlich Kirowograd machte der eigene Angriff auch gestern weitere Fortschritte.

Im Kampfraum von Schitomir dauert das schwere Ringen, in das von beiden Seiten Verstärkungen geworfen werden, mit steigender Heftigkeit an. 72 Panzer wurden abgeschossen.

Die Stadt Korosten wurde nach harten Kämpfen aufgegeben.

Bei Witebsk scheiterten erneute Durchbruchversuche der Sowjets am zähen Widerstand unserer Truppen. Urtliche Einbrüche wurden abgeregelt oder im Gegenangriff beseitigt. 28 feindliche Panzer abgeschossen.

Schwere Artillerie des Heeres beschoss kriegswichtige Ziele in Leningrad mit guter Wirkung.

An der süditalienischen Front wurde südwestlich Minturno ein feindlicher Stützpunkt ausgehoben, die Besatzung gefangen genommen und Beute eingebracht. Wiederholte Angriffe des Feindes nordwestlich Venafr und an der Adriatischen Küste scheiterten in erbitterten Kämpfen.

Ein erneuter Terrorangriff britischer Bombenverbände in den Abendstunden des gestrigen Tages auf Berlin traf mehrere Gebiete der Reichshauptstadt schwer. Es wurden Zerstörungen besonders in Wohnvierteln verursacht. Störangriffe richteten sich ferner gegen einige Orte in Westdeutschland. Nachtjäger und Flakartillerie der Luftwaffe schossen trotz starker Behinderung durch die Wetterlage nach bisherigen Feststellungen 25 der angreifenden Bomber ab.

Nadaljnji sovjetski prodorni poskusi pri Vitebsku izjalovljeni

Težki boji pri Žitomiru se nadaljujejo z naraščajočo silovitostjo - Ponoven angleški teroristični napad na Berlin

Führerjev glavni stan, 30. dec. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Severno od Kirovega grada je lastni napad večeraj nadalje napredoval. Na bojnem področju pri Žitomiru traja teška borba, v katero so bila z obeh strani vržena ojačenja, z naraščajočo silovitostjo. 72 oklepnikov je bilo zbitih.

Mesto Korosten je bilo po trdih bojih opuščen.

Pri Vitebsku so se ponorežili ponovni prodorni poskusi Sovjetov zaradi žilavega odpora naših čet. Krajevni vdori so bili zaježeni ali v protinapadih očišчени. 28 sovražnih oklepnikov pa je bilo zbitih.

Težko topništvo vojske je obstreljevalo vojaško važne cilje v Leningradu z dobrim uspehom.

Na južnoitalijanskem bojišču je bilo jugozahodno od Volturna uničeno sovražno oporišče, posadka ujeta in plen zajet. Ponovni napadi sovražnika severozahodno od Venafr ter ob jadranski obali so se izjalovili v srditih bojih.

Ponoven teroristični napad angleških bombniških skupin v večernih urah včerajšnjega dne na Berlin je težko prizadel več področij državne prestolnice. Povzročena so bila razdejana posebnost v stanovanjskih četrtih. Motilni napadi so bili usmerjeni nadalje proti nekaterim krajem v zahodni Nemčiji. Nočni lovi ter protiletalsko topništvo letalskih sil so sestrili navzile močnim vremenskim oviram po dosedanjih ugotovitvah 23 napadajočih bombnikov.

O bojih pri Žitomiru in Vitebsku

Berlin, 30. dec. DNB. Na področju pri Žitomiru so boljševiki 28. decembra nadaljevali s svojo zimsko ofenzivo, potem ko so pregrupirali svoje divizije, ki so bile zaradi prejšnjih borb hudo prizadete. Tudi več novih skupin je bilo vrženih v boje, tako da se je število napadajočih boljševiških čet v primeri s številom ob začetku ofenzive na bojišču večer, precej zvišalo.

Na žariščih borbe, predvsem jugovzhodno od Žitomira, so stopile nemške rezerve s protinapadi sovražniku nasproti ter prestregle navzile neugodnemu vremenu, uspešno podprte od letalstva, napadajoče boljševike. Vzhodno in severno od Žitomira so se sovražnikovi napadi zrušili že ob naših prvih črtah z visokimi izgubami za boljševike.

Tudi pri Korostenu so boljševiki napadli po močni topniški pripravi ter z uporabo 70-80 oklepnikov. Vzhodno in južno od mesta so poskušali prodreti naše črte ter zavzeti Korosten. Težke borbe so še v teku.

Pri Vitebsku, drugem težišču boljšev.

viške zimske ofenzive, so dosegle nemške čete dne 28. decembra izrazit obramben uspeh ter preprečile ponovno sovražne poizkuse za prodor. Sicer se je boljševikom, ki so tokrat usmerili svoje napade severozahodno od mesta proti jugu in jugovzhodnemu bojiščnemu loku, posrežilo mimorede prodreti v naše črte. Toda vdori so bili s takojšnjimi napadi očišчени.

Severozahodno od Vitebska je podpiral nemški oklepni vlak na progi Vitebsk-Polock obrambne boje. Ko so boljševiki prodirali s podporo oklepnikov s severa proti jugu, je oklepni vlak zavozil na ogroženo mesto ter je sovražnika vrgel zopet z železniškega nasipa. Boljševiki so poskušali nato ugnesti se v bližnjih gozdovih. Da bi zlomila boljševiški odpor, je posadka vlaka izstopila ter s pomočjo topništva in podporo grenadirjev vrgla sovražnika še dalje nazaj.

Med boji pri Vitebsku je bilo zopet zbitih 32 sovražnih oklepnikov. Število na prostoru Vitebsk-Nevel od 13. decembra uničenih sovražnih oklepnikov se je zvišalo s tem na 548, ki so bili večinoma uničeni v borbah pri Vitebsku.

Boji v južni Italiji

Berlin, 29. dec. DNB. Mednarodni poročevalski urad poroča o bojih v južni Italiji:

V okviru krajevnih spopadov včerajšnjega dne so izvedle nemške čete na več točkah bojišča uspešne udarne sunke. Z njimi je bilo razbitih nekaj angloameriških postojank, privedeni so bili ujetniki in doseženi dragoceni izvidniški uspehi. Ena izmed nemških udarnih čet je imela na zapadni obali poseben uspeh ter je uničila opazovalnico invazijskih čet, ki jo je ščitil vod pehote. Vsi preživeli častniki, podčastniki in vojaki so bili ujeti. Podobno so uničili nemški napadniki odredi nedaleč od jadranske obale dve oporišči imperijalnih čet ter so pripeljali ujetnike in zaplenili orožje ter vojno gradivo.

Angloamerikanci so se omejili severno od Mignana na dva sunka, ki sta se zlomila v nemških minskih poljih in v zapornem ognju. Severno od Venafr sta izvršili dve maroški četni nov in znova brezuspešen poskus, da bi z izpostavljenost visine vzhodno od La Rocce prodrele v prednje položaje nemških gorskih postojank. Napadali so bili odbiti s strnjenim nemškim obrambnim ognjem že pred žičnimi ovirami. Na zahodnem področju gorovja Maiella so se izjalovili poskusi udarnih invazijskih skupin v jakosti kakih sto pušk enako že streljaj pred nemškimi črtami. Tamkajšnje nemške prednje straže so naštele po zaključku bojev 43 padlih in težko ranjenih imperijalnih vojakov.

Sami sebi podirajo mostove

Madrid, 29. dec. T. »Lepo božično darilo« imenuje »L'Echo de Tanger« novo odredbo alžirskega odbora, naj se očisti tudi francoska afriška armada. List piše: »S tem so oni elementi, ki bi lahko nastopili proti grozeči nevarnosti boljševizacije, pravočasno opranji avtoritete, če jih ne čaka celo kaj hujšega. Alžirski odbor je sam sebi podiral zadnji most. Oblast čistilnih komisij obsega sedaj vsa področja javnega življenja. Pod plaščem čiščenja so bila sedaj zaupana vsa poveljniška mesta ljudem, ki bi se kot fanatični levo usmerjeni socialisti, polkomunisti in komunisti uprli De Gaulleu, med njimi posebno polpolnoma levo orientirani vojni minister Le Trocquer. Ves upravni aparat bi prenehal funkcionirati, če bi De Gaulle iz enega ali iz drugega razloga odredil tak ukrep, ki ne bi polpolnoma odgovarjal njihovi ideologiji.

Tolovajska oporišča na otokih bombardirana

Berlin, 30. dec. DNB. Nemška bojna stromoglavca letala so bombardirala 28. decembra več malih otokskih oporišč komunističnih tolp ob jadranski vzhodni obali ter potopila z zadetkom v polno neki parnik v pristanišču enega teh otokov. Dve manjši ladji v bližini sta bili poškodovani. Z bombnimi zadetki baterijskih položajev je bilo uničenih več topov tolovajskih tolp. Nemška lovka letala so izvedla nizinske napade s strelnim orožjem proti tolovajskim oporiščem, zadela dve obalni jadrnici, 6 manjših ladij ter motorno ladjo, ki so deloma začele goreti.

Komunisti naj bi stopili v Beneševo vlogo

Berlin, 29. dec. T. Z zanimanjem beležijo v Berlinu iz angleškega vira prihajajočo vest, naj bi po vrnitvi Dr. Beneša iz Moskve nekateri češki komunisti vstopili v »čehoslovsko vlogo«. S tem se po tukajšnjem mnenju posebno podčrtava osnovna tendenca sovjetsko-češke pogodbe.

Angleži se boje ameriške konkurence

Stockholm, 30. dec. T. Anglija bo padla na položaj brezpomembne sile, če po vojni ne bo imela trgovske mornarice 15 milijonov bti, je izjavil predsednik generalnega sveta za angleško brodarstvo Philipp Runciman v časopisu »Lloyds Annual Review«. Runciman izraža resno bojazan angleških trgovsko-mornariških krogov, da bo ameriška mornarica izpodrinila angleško. Anglija ima pravico zahtevati upoštevanje svojih žrtv, ki jih je imela pred vstopom Amerike v vojno.

Vprašanje je samo, ali bodo take platonizirane izjave vplivale na Jankeje, ki streme z zgraditvijo ogromne mornarice in ogromnega števila prevoznih letal za nadoblastjo v svetovni trgovini.

Japonski letalski napad na Finsch

Tokio, 29. decembra. Vzhodnoazijska služba DNB-ja. Letalstvo japonske mornarice je po poročilih z nekega japonskega oporišča na južnem Pacifiku nepriznava napadalo v noči na 28. december letališče v zalivu Finsch ter povzročilo požare. Vsa letala so se neškodovano vrnila na svoje oporišče.

Zeneva, 29. dec. T. Vojna v zraku se po mnenju angleškega časopisa »New Leader« s koncem vojne ne bo še zaključila. Ameriški finančni močniki se namreč še sedaj oborožujejo za trgovinsko vojno, ki se bo potem pričela.

Tokio, 30. dec. DNB. Drugi podmorski predor, ki veže Šimonoseki z Nojo, bo 31. decembra dopolnje toliko dovršen, da bo zadnja skala med obema rovoma prodrt. Ogromno delo vrtanja predora je trajalo dve leti.

Tokio, 30. dec. DNB. Vlada je sklenila izvesti na Japonskem novo ljudsko štetje vključno Sahalin. Ta ukrep je postal potreben zaradi izvedbe totalne mobilizacije, zvišanja proizvodnje življenjskih potrebščin ter iz drugih za vojno važnih razlogov.

Slovenci so si izbrali svojo pot

Zgodovinska spomenica, ki je zbrala okrog slovenskega narodnega programa vse slovenske ljudske predstavnike v neizprosno borbo proti komunizmu, je tako pomembna, da ne sme iti neopazeno mimo nobenega zavednega Slovence, marveč se moramo vedno znova in znova povračati k njej. V tej spomenici, ki nam bo služila v bodoče kot varen kompas za naše narodno delo, so namreč slovensko izpovedana vsa važnejša načela, ki nas bodo pri tem delu vodila. Ta načela so: boj proti komunizmu je osnovna človeška in narodna dolžnost; komunizem je naš največji narodni sovražnik, ki ogroža naše osebni in narodni obstoj; po božjih in človeških postavah smo dolžni na kakršni koli način ohraniti sebe in narod; čut samohranitve in koristi naroda sta v tej usodni uri, ko gre za življenje ali smrt, naš zakon. Zato dvigajo predstavniki našega malega in izmučenega naroda protest proti vsakemu, doma in kjer koli v svetu, proti posameznikom in narodom, ki podpirajo zločinski komunizem.

Zgodovinska spomenica, izročena o božiču 1943 prezidentu generalu Rupniku je zato v pravem pomenu deklaracija slovenskega naroda, ki bo prešla v zgodovino kot izpoved malega naroda, ki je v času svoje najgroznejše poti preko Kalvarije grozot komunistične zarote, ko mu je že grozila smrt, napel vse svoje pozitivne sile ter izvajal največjo zmago v orjaški borbi za obstoj in življenje.

Predstavniki slovenskega javnega, kulturnega, gospodarskega, političnega življenja, predstavniki vseh slojev našega naroda, od meščana do kmeta, ki so to spomenico podpisali, so to storili iz lastnega, prostovoljnega prepričanja, da je edino velika Nemčija in njena močna vojska tista, ki tvori nepremagljivo jez proti prihajajoči nevarnosti z vzhoda in sposobna uspešno pregnati boljševizem iz Evrope in s tem rešiti vse evropske narode, med njimi tudi naš majhen slovenski narod. Se več, Evropa — in z njo tudi naš slovenski narod — je spoznala, da je pred boljševizmom ne moreta rešiti ne Anglija in ne Severna Amerika, četudi bi morda to hoteli. Takšen je danes položaj, to je realna slika položaja, v katerem se nahaja svet po četrtem letu vojne. Zato pa tvori slovenska spomenica res mejnik v zgodovini slovenskega naroda. Ta mejnik je nastal v trenutku, ko je naš narod spoznal, da je komunizem največji sovražnik slovenskega naroda. To spoznanje pa je rodilo drugo nujnost, to je, da se je treba ozreti okrog po svetu po rešitvi, in to rešitev nam prinaša velika in močna protikomunistična Nemčija in njena vojska, ki se prav tako na življenje in smrt bori proti komunizmu.

Slovenski narod je izbral svojo pot. Odločil se je izpovedati, da noče v smrt, temveč v življenje. Brez ozira na levo ali desno bo neomajno stopal po tej poti. V boju za življenjski obstanek se ne bo dal premetiti ne od domačih ne od tujih podhvalovalcev rdeče revolucije, marveč bo svoje dejanje in ravnanje uravnaval le z vidika moralnih in občedolovskih naravnih načel. Ta načela edina ga bodo vodila zoper komunistično zaroto, v boju za golo življenje in za tisočletna načela zahodnokršćanske kulture.

Kratka poročila

Zeneva, 30. dec. T. V Londonu objavljajo, da je Churchill zapustil svoje zadnje bivališče ter odpotoval »neznano kam, da bi preživel na soncu nekaj tednov oddiha«.

Zeneva, 30. dec. Iz Washingtona javljajo: Roosevelt je zbolel za možganski grip, nima pa nikake temperature. Zdravniki so mu svetovali, naj ne zapusti Bele hiše. Vsi sprejmi so bili odpovedani.

Berlin, 30. dec. DNB. Mednarodni poročevalski urad poroča o bojih v Biskajskem zalivu, o katerih smo že poročali in med katerimi sta bili poškodovani dva angleška križarka, potopljenih pa 5 rušilcev, da je bil na nemški strani izgubljen le en rušilec in dve torpedovki, katerih posadke so bile deloma lahko rešene.

Ankara, 29. dec. T. Zunanji minister Menemendzogli je podal danes na seštanju parlamentarnega odbora ljudske stranke izjavo o zunanje-političnem položaju v zadnjih dveh tednih. Nadalje je objasnili finančni minister sedanje stanje oddaje premoženja.

Berlin, 29. dec. DNB. Glavni polno-močenec za uporabo delovne sile pokrajinski vodja Sauckel je izdal oklic vsem onim, ki so zaposleni pri nemškem vojnem gospodarstvu. V njem poudarja, da tvori poleg nepremagljivega junaštva nemških vojakov napor delavcev v Nemčiji tudi za Novo leto neizpodbitno jamstvo za končno nemško zmago. Sauckel zaključuje svoj oklic s pozivom, da je treba v novem vojnem letu uporabiti vso silo in vse svoje znanje za izdelavo še več in še boljše orožja ter življenjskih potrebščin kot v preteklem letu.

Stockholm, 29. dec. T. »Dagsposten« prihaja v daljšem članku svojega vojaškega dopisnika do zaključka, da ni opaziti nikakih znakov nemške oslabitve na vzhodnem bojišču.

Izza kulis teheranske konference

Zeneva, 29. dec. T. Washingtonski dopisnik »New York Timesa« priobči: je pozornost vzbujajoča pojasnila, čemu molči Roosevelt o pogajanjih v Teheranu in v Kairu. Med drugim poroča, da so se številni politiki in vojaki, ki so se s predsednikom vredno vrtili s konference, privatno izjavili o deloma dramatični zaostritvi nasprotstva med zavetniki, ter da so poudarili, da je izvajal Stalin osebno naravnost izsiljevalski Stilin.

Temu poročilu polpolnoma odgovarja izjava ameriškega predsednika na zadnji tiskovni konferenci, ko je glede posvetovalnj v Kairu in v Teheranu skoval odgovor »nahajamo se šele v štadiju temeljnih pojasnil«, dočim bo »štadij pretresa poedinih vprašanj« sledil kasneje.

S tem Roosevelt priznava, da se v Teheranu in v Kairu niso o ničemer zedinili, čeprav je hotela propaganda to svetu dopovedati. Kajti sicer, kaj naj pomenijo »temeljna pojasnila«? Beseda »temeljna« je le formula, za katero se navadno skriva resnica, da se o samo ob sebi razumljivih stvareh ni bilo mogoče zediniti. Kar se pa tiče »poedinih vprašanj«, to torej pomeni, da n. pr. glede usode baltskih držav, Poljske, Balkana ali Srednjega vzhoda ni mogel dati nikakih pojasnil, in sicer iz enostavnega vzroka, ki ga »New York Times« sam objavlja, namreč zato, ker Stalin enostavno ni dopustil nobenih pojasnil, Anglija in USA se pa

niti ne upata upirati Kremljevim zahtevam po evropski celini. Stalina je na konferencah v Kairu in v Teheranu zanimala le zahteva po drugem bojišču, to pa je staval v ultimativni zahtevi; zakaj on hoče, da Anglija in Amerika sedaj prispevata svoj delež, ker bo Rusija zaradi svojih množestvenih napadov na vzhodu polagoma izkrvavela.

Nove angleške veličine

Amsterdam, 29. dec. T. Angleška poročevalska služba uradno objavlja, da sta bila imenovana admiral sir Bertram Ramsay za vrhovnega poveljnika mornariških zavezniških sil in letalski maršal sir Trafford Leigh-Mallor za vrhovnega poveljnika zavezniških letalskih sil, oba pod vrhovnim poveljstvom generala Eisenhowerja.

K pomorskim bitkam pri Biscayi

Berlin, 29. dec. DNB. Na morju v Biskajskem zalivu so že več dni v teku bitke med lahкими nemškimi in angleškimi pomorskimi silami. V neprestano trajajoče boje so posegle z obeh strani letalske sile. Tako na angleški kot na nemški strani so bili krovni ladij pomorskih edinic poškodovani. Opaziti je bilo, da je bila angleška križarka, ki je hotela poseči v borbo, tako težko zadeta, da je morala odnehati ter se umakniti s področja boja.

Že tretje leto vojne nudi Ljudska kuhinja hrano najpotrebnejšim

Ljubljana, 30. decembra.

Vprašanje prehrane je danes gotovo eno najbolj perečih vprašanj vsakdanjega življenja. Zato vrši gotovo veliko dobro delo, kdor v tem pogledu ljudem pomaga. Nesebičnost in požrtvovalnost sta v času, ko cvete črna borza in dobičkarstvo, redek, a zato tembolj razveseljiv in hvalvreden pojav. Kaj vse zmore nesebičnost in požrtvovalnost in kakšno dobrobroto pomeni za ljudi, dokazuje Ljudska kuhinja.

Kdo je ne pozna? Študentom, zlasti akademikom, pa tudi srednješolcem, je poleg študentskih domov, poleg univerze ali šole in včasih še poleg društvenih lokalov kuhinja v Strelški ulici bila od nekdanjega kraja, kamor so redno zahajali dvakrat dnevno in so po večini težko čakali ure, ko se bo začelo kosilo ali večerja, da bodo lahko potešili svoj glad. Jedilni list je bil včasih zelo pester in na vrsto so prihajale izbrane jedi, po katerih se je zdel, ob vsakdanjem krompirju in fižolu, obiskovalcem delajo skomine. Krompir in fižol sta seveda od nekdanjega glavna obeležja kuhinjske hrane. S prihodom vojne pa sta stopila v ospredje, kar pa ni noben čudež; nasprotno, čudno je, da ju ni še nikoli zmanjkalo in da se dobila tako poceni. Kosilo in večerja staneta namreč le po 4 lire, kar je gotovo rekordno nizka cena, mnogim omogoča, da se kljub majhnim dohodkom lahko dostojno preživljajo. Na ta način stane hrana mesečno — brez zajtrka — le 240 lir. Ta cena je mogoča le, ker kuhinja ne dela nobenih dobičkov in prodaja skoraj da po nabavnih cenah.

Kuhinja je bila zmeraj polna. Zlasti se je v njej trlo ljudi takoj po prevratu, spomladi in poleti 1. 1941., ko niso mogli hoditi kam drugam jest. Danes je število obiskovalcev občutno manjše kot takrat, pa še zmeraj precej visoko. V prvem nadstropju, kjer jedo le moški, zlasti študentje, je okoli 250 rednih gostov, v pritičju pa okrog 350. Zadnje čase je prišlo še kakih 300 beguncev z Dolenjske in Notranjske.

Pred dvema letoma, ko se je hrana povsod zelo poenostavila in je tudi v Ljudski kuhinji na mizo prihajal vedno pogostejše krompir, je marsikdo zabavljaj, češ kakšna hrana je to — od nedelje do nedelje, vsak dan krompir. Pa je marsikdo pozneje v internaciji spoznal, da je bila hrana tečna, naravnost obilna in odličnega okusa v primeri s taboriščno hrano. Mnogi so v Gonarsu skesani napravili sklep, da ne bodo nikdar več zabavljali čez hrano v Ljudski.

Komunisti odkrivajo svoj pravi obraz

Dolgo časa so se komunistični tolovaji na Gorenjskem delali nedolžna jagnjeta, da bi slepili ljudstvo, ki s komunizmom noče imeti nobenega opravka. Če jim je kdo kaj dejal, kaj počenjajo na Dolenjskem in Notranjskem, so govorili, da je tako govorjenje zgolj propaganda zbelega garde, da oni nikomur ne skrivajo lasu, ker so osvobodjevalci. Na Dolenjskem in Notranjskem — tako so hoteli zadržati Gorenjskem — sodijo na smrt zgolj narodne izdajalce. In dobra gorenjska duša je vse to verjela, ker Gorenjce pač ni mislil, da so mogoči taki ljudje, katerih edino in glavno orodje je — laž.

Zdaj pa so komunistični tolovaji tudi na Gorenjskem začeli kazati svojo pravo naravo. Ljudje so začeli spregledovati ter spoznavati, da so ti osvobodjevalci zgolj zakrinkani komunisti. Na Gorenjskem je namreč že začela teči kri, prelita od ljudi, ki jim je njihov edini cilj uspeh komunistične revolucije.

Ti zločinci imajo že doslej na vesti tisoče slovenskih življenj, ki so bila žrtvovana od komunističnih plačancev; ljudje so padali ali zaradi komunističnih zločinov ali pa so padali v vrstah teh razbojnikov. Komunisti so namreč tukaj in tam vedno v ospredje pošiljali prisilne mobilizirance, ki naj se bore za Stalin in Tito. Zdaj so začeli odkrito sami pobijati lastne rojake, ki nečesto bili

Večina pa se stalno zaveda, kakšna sreča je, da imamo to kuhinjo. Zato se gostje tudi pošteno obnašajo in ne goljufajo in ne izrabljajo dobrotelne ustanove. Le tu pa tam se dogaja, da kdo poskuša švarce dobiti tri porcije, ali si kakšen študent izposodi žlico, kadar hoče doma skuhati žgance — ali kdo zabavlja kljub dobremu sklepu, ki ga je naredil v Gonarsu. Toda to so majhni prestopki, katerim ljudje zapadajo bolj iz slabosti in hudomušnosti, kot pa iz hudobije.

komunisti. More tudi take, ki s kako politiko nikdar niso imeli kakega opravka. — Strahoten je tale zgled, ki se je zgodil v Pušlatu tri dni pred božičnimi prazniki:

V Pušlatu pri Škofji Loki je prišla tolovajska družina ter vas obkolila. S seboj so odvedli vse za orožje sposobne moške. Ostali so le pohabljeni in bolni. Ti siromaki naj služijo tolovajem za topovsko krmo, ki naj preliva svojo kri, da bi razni »komisarji« lahko prišli na svoja mesta, kadar bi zavladala rdeča republika. Prišli so tudi v neko hišo, kjer je mladi gospodar pravkar peševal svojega podlugroga leta starega otročka. Zraven moža je stala preplašena žena. Komunisti so moža pozvali, naj gre z njimi v hosto. Mož je odgovoril, da danes ne more, ker ima še to in ono delo, da pa jutri gotovo pride. Prosil jih je, naj počakajo, da on svoje opravi. Zraven njega je stal komisar, ki se ni dal preprositi, marveč je namesto odgovora takoj potegnil revolver ter moža na mestu ustrelil. Kroga je moža prebila glavo. Nesrečnega je padel z otrokom vred. Očelova kri je obilila malega otroka — možgani pa so na drugi strani obriznili nesrečno mlado mater. Nato so tolovaji odšli, kakor bi se ne bilo nič zgodilo.

Na tem in takih zgledih zdaj ljudje spoznavajo, kaj so ti osvobodjevalci. — Hujšega sovražnika od teh še ni bilo v deželi.

Ukinitev potniškega prometa na progi Ljubljana—St. Veit-Weichseldorf

S takojšnjo veljavnostjo se ukine civilni potniški promet po železnici na progi Ljubljana—St. Veit Weichseldorf. Prehod civilnih potnikov preko meje je dovoljen samo po državni cesti Ljubljana—St. Veit Weichseldorf. — Ravnatelj: inž. R. Kavčič, s. r.

GOSPODARSKE VESTI

Brezposelnost v Združenih državah

Po neki cenitvi ameriškega urada za delavsko statistiko se bo v Združenih državah nahajalo šest mesecev po končani vojni 12 milijonov brezposelnih delavcev. Po mnenju imenovanega urada bi bilo potrebno že sedaj se lotiti programa odprave brezposelnosti, kajti v nasprotnem primeru bi bil notranji položaj Združenih držav ob takem številu brezposelnih delavstva nevzdržen. Da bi se ta katastrofalna brezposelnost odpravila, predlaga urad program šestih točk. Ta zahteva takojšnjo spremembo vojne industrije na mirnodobsko, izdelavo in financiranje načrtov za javna dela, podporo vojnim soudeležencem, vsesplošno demobilizacijo vseh bojevnikov, prostovoljno izločitev vseh žensk iz industrije, isto tako mladostnikov in starih. Dalje osnovevanje zveznega delovnega urada, ki naj bi preiskoval nameščenja. Demobilizacija ameriške vojske industrije bo vsakega najbolj hudo zadela one kraje, kjer se je vojna industrija najbolj razbohotila. Letalska industrija bi morala opustiti okoli 1,5 milijona delavcev. Tudi ladjsko skoraj isto število delavcev. Avtomobilska industrija bi morala svoje delavstvo znižati na nekako 200.000 delavcev (sedaj je v avtomobilski industriji zaposlenih 800.000 delavcev). Nevarnost izrednega povečanja socialne napetosti ter nemirov je pred durmi, če se ne bo posrečilo narediti v tem oziru red, brez katerega ne bo mogoče voditi nikake zdrave zunanje politike. Ameriški »Brookings Institut za socialno-znanstvena raziskovanja« je mnenja, da bo treba v Združenih državah tekom dveh let po vojni 17,8 milijonov nameščenecv demobilizirati, in to 9,5 milijonov vojakov, 1,4 milijonov nameščenecv v vojaških uradih in 6,9 milijonov nameščenecv v vojni industriji.

Kaj je OF hotela narediti s slovenskimi otroki

Pred kratkim je izšla brošura, slikanica, s tem naslovom. V njej je nazorno prikazano, kakšno nesrečo bi komunistem prinesel otrokom. Oropal bi jih doma in staršev. Otrok bi iz njih brezdomec, državno lastnino, za katero pa se ne bi nihče brigal. Mladino bi pokvaril in povzročil bi, da bi iz otrok rastle zločinci, kolikor ne bi pomrli že v rani dobi.

Slike so videli kot strahotne karikature, a te karikature niso v ničemer pretirane, ampak kažejo le čisto, žalostno resničnost. Da se je otrokom v Rusiji res tako slabo godilo in se jim še godi, kot slika brošura, potrjujejo očividci. Viktor Serge pravi v svoji knjigi Usoda revolucije: »Videl sem, kako osiroteli otroci v Leningradu in Moskvi živijo po odtočnih kanalih, po pokopaliških bregih, in kako potujejo na starih železniških vagonov in pod njimi.«

Niso torej le izrodek domišljije slikarja karikatrista, ampak živa ilustracija resničnosti, slike, ki kažejo, kako otroci v boljševiški Rusiji zavajajo psa čuvaja za njegovo stredo in se sprašujejo, ali ne bi kazalo priti v ječo, kjer je bolj gorko kot zunaj pod milim nebom.

Toda ko govorimo o žalostnem položaju otrok v komunizmu, ne smemo misliti le na tri milijone ruskih »brezprizornikov«, otrok brezdomcev. Komunizem tudi pri nas ni prizanašal otrokom. Naši komunisti so morili dojenčke in še nerodene otroke. To komunistično početje ni morda samo slučajno divjanje nekaterih krvoločnežev. To je posledica komunističnih nauk, kajti komunizem hoče za vsako ceno življenj tisočev nedolžnih otrok uničiti družino in jo nadomestiti z državno organizacijo. Posledice tega komunističnega početja bi bile karavane otrok brezdomcev, nad katerimi bi čula smrt namesto staršev, kot kaže zadnja slika.

Ko bi vse slovenske matere pomislile na nesrečo, ki jo prinaša komunizem otrokom, bi ga odločno odklonile tudi v imenu svoje materske ljubezni in skrbi za bodoča pokolenja. Večina slovenskih mater je to storila. Tistim pa, ki še zmeraj upajo, da bodo rešile svoje ljubljenske sodelovanje v OF, se brošura toplo priporoča.

Uvozna in izvozna prepoved za luksuzne predmete v Turčiji. Državna uvozna in izvozna zaveza je dobila od ministrstva trgovine navodila, na podlagi katerih je odredila prepoved uvoza in izvoza luksuznih predmetov.

Vojni dobički ameriške industrije. Ameriško trgovinsko ministrstvo sporoča glasom vesti iz New Yorka, da zaznamuje ameriška industrijska podjetja dobičke, ki vse dosedanje rekorde daleko prekašajo. Za tretje četrtletje znašajo ti dobički pred odbitkom davkov 23 milijard dolarjev (po odbitku davkov pa 8 milijard dolarjev). Bruto dobički znašajo 16 odstotkov več kakor lansko leto. Pri 17 industrijskih skupinah je bil dobiček v tretjem četrtletju najvišji, ki je bil sploh kdaj dosežen. Le v industriji usnja, tekstilnih predmetov in pri jeklu je dobiček nekaj izpod dobička lanskega leta. Po odbitku davkov zaznamuje osem skupin, med temi avtomobilska in skupina izdelkov transportnih sredstev nove dobičke — rekorde.

Madžarska kupuje tobak v Bolgariji. V četrtletju so prispeli madžarski zastopniki madžarskih državnih monopolov v Sofijo, da bi izvršili nakup tobaka. Njihov kontingent znaša 1.100 ton tobaka.

Ženska delovna mobilizacija v Ameriki. Glasem vesti iz New Yorka vlada v Združenih državah pomanjkanje delovnih sil ter bo vlada v kratkem uvedla obvezno delovno službo ženskega prebivalstva.

Iz »Službenega lista«

Ljubljana, 30. decembra.

V št. 104 »Službenega lista« žela pokrajinske uprave v Ljubljani z dne 29. decembra je izšla »Naredba o začasni ureditvi mezd in plač v zasebnem gospodarstvu« (naš list je besedilo naredbe objavil že 9. decembra). »Naredba o potrošnji tobaka«, ki jo je naš list tudi že objavil, in »Sprememba uredbe o obnavljanju železniških tarif in prevoznih pogojev«.

mišljen za to vlogo že ob sestavi libreto, zato se mu je tudi dobro posrečilo; odigral jo je zelo doživeto. Razgibanost je prinesla v dejanje S. Poličeva; prisluhnili smo prijetnemu tenorju A. Boštjančiču; vsaj malega J. Bajdeta ne smemo izpustiti, če že ne moremo imenoma naštetih vseh številnih sodelujočih, ki so s skrbnim delom pripravili ta nastop. V baletu so se odlikovali z virtuoznim nastopom Bravničarjeva, Pogačar, Remškarjeva, pa tudi neimenovana solista verjetno iz baletnega naraščaja.

Sceno je razkošno opremil E. Franz, ples nastudiral P. Golovin, večje režiral E. Frelih. Občinstvo bo to opereto, sad skupnega dela izključno domačih moči, brez dvoma rado hodilo gledat in poslušat. M. T.

Duhovni koledarček (Knjižice štev. 239-240). V zbirki salezjskih Knjižic je kot dvojna številka izšel — kot že nekaj let prej — Duhovni koledarček za leto 1944, kakor ga je sestavil župnik Gregor Mali. Ta duhovni koledarček je resnično podoba preteklega leta, kakor se kaže v naši duhovni borbi za kraljestvo božje na svetu. Na uvodnem mestu prinaša besede škola dr. Rožmana, kakor jih je govoril na grobu akademika Jaro-

Krivi preroki

Kmalu potem je Justin natanko popisal v apologiji cesarju krščansko božjo službo, svečanost Evharistije, to je mašo na njihov svetek, ki je nedelja: »Na dan, ki ga imenujejo na ljudski način »dan sonca«, se vsi zbirajo...« Justin je imenovanje dneva prilagodil poganskemu naslovniku, praznovanje dneva pa utemeljuje po krščansko: »Ker je Jezus Kristus, naš Odraščnik, na ta dan od mrtvih vstal.« Ko se je navajala, da dan praznovanja in lepo počitnice, ustalila, je bila kot svetek seveda pozabljena med narodi sveta in pokršteni Slovani so imenovali svoj novi praznik na kratko »nedelja«. Zanimivo pa je, da služi Rusom za ta dan izraz »voskresenje«, kar pomeni naravnost — vstajenje (Gospodovo).

Pa vrnilo se k Pavlu Znano je, da se on s svojim listom do Galačanov obrača proti judaizirajočim kristjanom, ki so bili v nevarnosti, da bi jih židje pregovorili k verovanju, da je praznovanje sobote in obred obrezovanja za zveličanje potreben običaj. (Nekateri kristjani namreč nikakor niso mogli pozabiti in pustiti starih postav.) Zato pravi apostol: »Kto smo bili nekdaj? — namreč še neodrešeni —, smo bili zaslužni pod prvimi sveta... (božji sin) pa je odkupil tiste, ki so bili pod postavo, da bi tako prešli posinovljenje...« Kako se morete sedaj, ko ste Boga spoznali, da, še več, ko ste od Boga spoznani, zopet obračati k slabotnim in bornim prvinam, katerim hočete spet znova služiti? (Gal. 4, 3.) On takoj nato pojasnjuje to grajo tako: »Dneve praznujete (— sobote —) in mesece (— praznike ob mlaju —), in svetke in leta (jubileje). Bojim se za vas, da sem se za vas morda zaman trudil.« (Gal. 4, 10.)

Dva najbolj merodajna tolmača, katoliški Steinmann in protestantski Lietzmann, izjavljata tako: Mozesove postave so vezale versko udeleževanje na tvarnost, na zunanost, na »prvine svetec«. Mesec je določal red praznikov in sobota je tekla od večera do večera po stanju sonca, a prvotno v mesečnem ciklu. Pa tudi vsi predpisi za bogoslužje so se nanašali na stvarne predmete, kraje, čase, telesno stanje. Tak kozmični kult krščanstvo odklanja in Pavel primerja to povezanost s prvimi svetec naravnost s poganskimi bogoslužjem. (Gal. 4, 8.) Ko je poudaril, da človeka ne opravičujejo postave s svojimi predpisi, ampak vera v Kristusa, je še zaklical svojim: »O nes pametni Galačani, kdo vas je začaral?« (Gal. 3, 1.) V listu Kološanom pa še enkrat odločno izjavlja: »Nihče naj vas torej ne sodi zaradi jedi in pijače ali v zadevi kakega praznika ali mlaja ali sobote!« (Kol. 2, 16.)

Dragi sabatisti, ki zajemate znanje in modrost iz sv. Pisma, tako jel! Tu vidite, da Payel svari svoje pred povratkom k soboti.

4. O starosti krščencev in obredu krsta.

a) Zametavanje krsta otroka. Jasno je, da je bila prakršćanska pridiga namenjena odraslim ljudem. Takim govori Peter na binkoštni dan. (Ap. dela 2.) Vendar pa že tu pravi: »... in sleherni izmed vas naj se da krstiti...« Zakaj obljuba velja vam in v vašim otrokom. Saj ne trdimo, da je mislil ravno na dojenčke, gotovo pa na otroke, ki so vsaj nekoliko razumni, da bi se pridružili starešem in postali člani Kristusove Cerkve.

Novi Zakon poroča na več mestih o spreobrnjenju, da so se z vsem svojim domom, to je z vso rodbino dali krstiti. To vemo o bogaboječih ženi Lidiji, ki je kupovala s skrlatom v Tiatiri, pa je bila z vso svojo hišo krščena (Ap. dela 16, 15); to je znano o ječarju v Filipih v Macedoniji, ki se je dal takoj krstiti, on sam in vse njegovi domači (Ap. dela 16, 33); tako je rečeno o načelniku ehodnice (sinagoge) Krispu, ki je sprejel vero v Gospoda... z vso svojo hišo (Ap. dela 18, 8); in tako »poročajo tudi o »Stefanovi hiši.« (1 Kor. 1, 16.) Po vsem tem je pa še verjetno, da so bili tudi otroci vmes; ako pa niso bili, bi bilo to prav gotovo zabeleženo. Izključeni od krsta niso bili. Tega ne more nikdo trdit! Saj to bi bil tako važen ukrep, da bi bilo važno ga ugotoviti.

(Dalje jutri).

Prosluli komunistični terenci zajeti

Vrhnika, 30. decembra.

Domobranska posadka pri St. Joštu nad Vrhniko je prejšnji teden zajela v bližini Zirov devet komunistov. Ti so se skrivali v podzemeljski jami, ki so jo izkopali pod kozolecem. Do zajetja je prišlo na ta način: Domobranci so bili opozorjeni, da na pri hiši, kjer so se skrivali komunisti, napravijo temeljito preiskavo. To so storili in odkrili pri tem zelo veliko jamo, kjer je bil tudi sam gospodar hiše. Dobili so tu dve težki strojnici in nekaj pušk ter bomb. Komunisti so se v začetku branili, ko pa so videli, da je vsak odpor nemogoč, so se predali. Domobranci so jih razorožili in odpeljali s seboj v St. Jošt. Med zajetimi komunisti se nahajajo sledeči: Košir Ivan iz Zirovskega vrha št. 30, Justin Vinko iz Zirovskega vrha št. 45, Milnar Leander iz Zirov št. 82, Ivaneš Ivan iz Gaberja, krojaški pomočnik in komunistični politkomisar Cigale Ludvik iz Nove vasi št. 20, ter Strlič Ciril iz Dobravčevega št. 7.

Komunistični ujetniki, od katerih sta najbolj pomembna Strlič Ciril ter Ivaneš Ivan, so obširno razložili svoje do-

sedanje delovanje in marsikatero do zdaj zagonetno vprašanje glede umorov in ropov tudi pojasnili. Tako so pripovedovali, da ima največ umorov v okolici na vesti Barbarčev Pavle, prosluli morilec. Morila sta tudi politični komisar in neka Primorka Marija, ki imata na vesti smrt trgovca Zajca iz Dobravčevega. Tega sta omenjena ubila v njegovem skrivališču. Pri umoru so sodelovali Pečelin Maks, Oblak Maks, Poljanšek Strojko, Fortuna Mirko in neki Reven.

Zajeti komunist Strlič Ciril je bil tudi vodnik komunistične karavle. Soglasno mnenje zajetih komunistov je, da je Barbarčev eden največjih morilec med komunisti. Poleg drugih je ustrelil nekega Benedeka v Lučah, nekega biv. jugoslov. orožnika, ki je bil ubit v Gorenji vasi, in še druge. Sploh je Barbarčev določen od komunistov za krvnika.

Poleg tega morila sta znana zaradi umorov tudi brata Košarja.

Kakor je iz izpovedovanja zajetih komunistov razvidno, doživlja komunistična terenska organizacija vedno hujše udarce.

Ropi in umori žumberških komunistov

Metlika, 30. decembra.

Ko so komunisti v noči od 9. na 10. december prišli v Metliko, so se pri ropanju trgovin in privatnih stanovanj najbolj odlikovali tolovaji, moški in ženske, iz občine Radatovič, ki se navadno imenujejo Žumberčani ali vlahi. To so nekdanji Uskoki.

Mnogi Žumberčani so že dolgo znani kot lovaki, koristolovski in divji ljudje, ki pri svojih trgovskih poslih nikoli niso bili tenkovestni. V mirnih časih so krošnjari po Slovenskem in Hrvaškem, pa tudi po drugih državah s suknom. Zdaj na veliko dobavljajo komunistom orožje in strelivo.

Komunistična 13. brigada, ki se kladi po Beli Krajini in obmejni Hrvaški in se imenuje »Hrvaška« brigada, je sestavljena pretežno iz Žumberčanov, Hrvatov je en del.

Ob ropanju po Metliki so pokazali vso svojo divjaško naravo. Preklinjali so, kričali, razbijali in hoteli izvozati ter odnesti prav vse blago in ves denar. Na ulici v Metliki sta se srečala dva Žumberčana, Mile in Dako. Mile je dejal tovarišu: »Dako, glej, da homo te slovenske miši uničili.« Mobiliziranci, ki so pobeg-

nili od banditov, so pripovedovali, da komunisti svoje ujetnike odpeljejo v smeri proti vasi Draga, občina Radatovič. Od tam se nihče več ne vrne. V prepadih in jamah okoli vasi Drage bi se našlo veliko grobov slovenskih ljudi. Mnoge so žumberški komunisti po mučenjih pometali v jame, kot so povedali pobegli mobiliziranci. V Metliki so Žumberčani pripovedovali o nekem petnajstletnem fantu iz Drage, ki je zaklal že nad sto ljudi. Usmrtilitev se izvrši tako, da obsojenca privežejo na kol ali drevo, mladi rabelj pa jih nato zbada z nožem, da v mukah izkryvne, nato pa jih pomečejo v nek prepad.

Žumberčani so od nekdanj delali preglavice in povzročali škodo. Tudi danes hodijo nekateri še okoli kot trgovci po Ljubljani, Zagrebu in Karlovcu. Dobro bi bilo, da bi se obrnila pozornost na te ljudi, ker služijo le komunistični propagandi in skrbje za zveze s komunisti.

Ne, koliko kdo da, ampak koliko bi mogel dati, na to bodo nekoč gledali.

pletov v dogajanju. Koncem drugega dejanja nam povrh popelje v okolje, ki je nam tuje, danes celo dvakrat tuje; v okolje, s katerim naše ljudstvo nima ničesar skupnega, ki našega naroda v ničemer ni oplajalo, ampak ga kot tuj im-port v širokem krogu kvarilo in demoraliziralo ter ga tako vsaj neposredno zavajalo v današnje stanje; v dobro pa moramo šteti avtorju in izvajalcem, da se v besedi in v kretnji varujejo izrastkov, ki bi lahko ravno na teh mestih nivo operete znatno znižali. Tako pa lahko smatramo drugo dejanje skoraj kot potreben uvod v tretje dejanje, ki je poslušalcu v resnici v oddih; na odru zaveje prijetna domačnost, avtor postane topel in čustven, v neprisiljeni obliki nam poda celo nekakšno moralnega pouka. Morda bi bil Stepančič v kaki naslednji opereti sposoben povesti se še bolj po naše?

Dejanje je našlo v Janku Gregorcu zelo dobrega interpreta, tako v skladatelju kot v dirigentu. Morda bo kdo, ki je posebno v slagerski glasbi bolj doma, ugotovil, da ni prav vse bodisi po domislekih ali po instrumentaciji čisto iz-

virno. Recimo, da ni. Toda Gregorčevi vločki so tako sveži, neprisiljeni, značilni za milje, v katerem se dejanje giblje, povrh tudi zelo pestro instrumentirani, da jih poslušalec z odprtim srcem sprejema in jim ne preiskuje obisti. Prav zadnji glasbeni točki, ki naj bi efektno zaključila delo, pa ne bi škodila večja strnjenoost; posamezni potečki naj bi se strnili v večotok, ki naj bi ponese poslušalec z neodoljivo silo s seboj.

Izvedbi domače novosti je posvetila uprava vso možno pozornost. Zunanje opreme odra in nastopajočega osebja ne bom posebej omenjal, saj je uspeh operete velikokrat odvisen tudi od zunanje okolice; tega v izvedbi ni manjkalo. Glavne igralske in pevске moči (nastopilo jih je 25, nekaj od teh tudi iz Drame, poleg njih pa še balet s soloplesalci) so bile naslednje: Peček kot vodja tvrde »Noblesa« je držal v svoji roki vse niti dejanja; glavno žensko vlogo je imela Mlejnkova, ki se je razširila kot v malokateri drugi vlogi; po svoji naravi igra se je odlikovala M. Slavčeva; isto velja za P. Koviča in za P. Juvanova; slednja je s svojim materinskim nastopom v zaključnem dejanju prinesla toplo občutje na oder. Njenega sina Marijana je pel pri premieri D. Čuden, ki je bil verjetno

slava Kiklja, izražajoč željo, naj »kri mučencev vzbuja vedno številnejše in vnetje« vrste apostolov, ki bodo v moči evharističnega kruha živeli, s teboj povezani, močno evharistično življenje... In v tem smislu je urejen ves koledarček: na levi strani prinaša koledarski del, na desni pa — grobove slovenskih mučencev za vero staršev ki so padli v preteklem letu. Tudi so grobovi nad št. Rupertom (župnik Nahtigal, kaplan Cvar, bogoslovec Hočevar. Potem so mučenci iz oblasti »modrosti in milosti: akademika Župec in Kikeli, osmošolec Grozde, dva sedmošolca Nečemer in Turk. Potem smrti žensk, ki jih šibke krepi Gospoda: učiteljica Nartnikova, mladenka Šusteršič, kaplan Novak. Posebne strani so odmerjene mučeniški družini Mavšarjevih, katerih obeltnico smrti praznujemo ravno te božične dni. Tudi »okrog Ljubljane rasto palme: Mravljeti, Jakopi, Pavšiči, Mučenci, »enega duha in vere: gospodar, sin in pomočnik — družina Mišjakova. Z dobrim pastirjem« župnikom Raztresenom in »vzornim družinskim očetom Gnidovcem v Ajdovcu se zaključuje ta vrsta mučencev za sveto stvar. Vsem naj stoji pred očmi, ki hočejo rasti v duhovno življenje in cenijo višje vero in Boga kakor pa zemsko življenje.

Cena koledarčka je 1 lira.

KULTURNI OBZORNİK

Premiera izvirne Gregorčeve operete »Melodije srca«

»Melodije srca« je naslov novi slovenski opereti, ki je doživela svojo krstno predstavo v ljubljanski Operi kmalu po božičnih praznikih. Avtor dejanja je došel v javnosti kot libretist neznanji H. Stepančič, avtor glasbenega dela pa Janko Gregorc, ki se je v tej vrsti glasbe že veliko udeleževal. Izvedbo je oskrbela ljubljanska Opera, ki je vložila v delo v resnici veliko truda in se ni strašila nobenih žrtv, da je delo prikazala v kar se da ugodni luči.

Dejanje samo ne rešuje kakih globljih problemov; to tudi koncem koncev ni naloga operete, čeprav poznamo poleg slabih operet tudi take, ki so dramatsko zelo učinkovito grajene, pa naj jih gledamo s komične strani, ki je pa v tem primeru ne smemo istovetiti z nekaj obrabljenimi dovpti, ali pa z bolj čustvene, toplo doživljene strani, kamor se dejanje od časa do časa smiselno in logično preveš. Stepančič posebno v prvih dveh dejanjih ne nakaže kakih posebnih dvigov in padcev, zapletov in raz-

Dan priprave

Ce je v kaki družini kak slab otrok, ki povzroča očetu veliko žalost, tedaj je na zvestih otrocih, da rešijo čast družine in da potolažijo očeta. Dobri člani družine store vse, ne glede na napore, da rešijo nesrečnega, da obvarujejo družino in da ohranijo očeta pri dobri volji.

Tako je tudi z verniki in družini naroda. Ob vznjožju tabernaklja, ob Jezusu Kristusu, od tolikih nepriznanem, pozabljenim, zaničevanim, osorovanim so verniki Njegovi tolažniki, so Njegovi zaupniki, Njegovi zvesti sinovi, ki rešujejo čast celega naroda, ki ga je On ustvaril ter Njega ohranjajo v dobri volji.

Danes, sredi te težav, ki jih moramo prenašati čr razlog, da gledamo svoj odnos do Odrsenika s stališča najzaupnejših sinovskih vezi z Njim, nadvse nujen, in tako pomemben, da so vse minljive reči tega sveta ob tem nepomembne. Češčenje Gospoda našega mora biti prvi in končni namen vsega našega dela, vseh naših zamisli in načrtov. kakor nikoli popreje vsi dogodki dokazujejo, da nas je Bog ustvaril zase, da je le v Njem naša rešitev, brez Njega pa gotova propast.

Z zadoščevanjem Srcu Marijinemu, v katerega znamenju se začneja jutrišnji dan izkazujejo vsem zablodenim našo največjo, najglobljo krščansko ljubezen. Kajti to zadoščevanje ni le izraz našega zaupanja v Mater božjo,

ampak v svojem končnem in najglobljem pomenu tolažba našega Gospoda iz ljubezni do duš.

Zato je pobožnost petih prvih sobot, ki jo bo naš narod začel jutri, z novim letom in zaključil z Marijinim mesecem majnikom resna zadeva — velika zadeva. Z njo branimo čast naše narodne družine, tolažimo Očeta, rešujemo družinske člane, ki Očeta žalijo.

Ce je škofijski pripravljani odbor petih prvih sobot povabil vernike k pripravi na to vsenarodno pobožnost, k pripravi, ki naj jo opravimo vsi verniki Slovenci danes na Silvestrovo, tedaj je to prav zaradi tega, da bi v vseh vernikih in vseh Slovencih jasno zazarel namen in pomen te pobožnosti v čast brezmadežnemu Marijinemu Srcu.

Darujmo danes vse naše molitve pri sv. mašah, obhajila za dober uspeh petih prvih sobot. Dodajmo pa vsem svojim molitvam vsaj še po en del sv. rožnega venca.

Vsakdo, ki ga bomo s pridobivanjem povrnili k Očetu zvesti družini, vsako dušo, ki jo bomo z molitvijo, z opravljanjem petih prvih sobot rešili, je za nas vse, za celotni narod novo potrdilo naše lepše bodočnosti, naše zmage nad zlomom, zagotovilo, da bomo postali vredni usmiljenja naše Kraljice in njenih obljub, da bo tudi nam zasijala spet doba miru.

Novi grobovi

Julijana Sojer, roj. Pregelj. Po daljšem bolehanju je umrla v Ljubljani 29. decembra zvečer mati, gospa Julijana Sojer, roj. Pregelj, žena železniškega zvaničnika v pokloju. K večnemu počitku jo bodo pospremili dne 1. dec. ob 2 z njene doma v Mostah, 187, Zaloška 187. Sv. maša zadušnica bo 5. januarja ob 7 v župni cerkvi sv. Družine v Mostah. Naj sveti rajnici večna luč, njenim dragim naše sožalje.

Andrej Antloga. V Gotovljah pri Zalcu je pred nedavnim umrl 81 letni posestnik Andrej Antloga. Pokopali so ga na domačem pokopališču. Naj v miru počiva, njegovim dragim naše sožalje.

Osebnosti

Promocija. V Turinu je dne 17. dec. promoviral za doktorja prava g. Milan Komar. Mlademu doktorju iskreno čestitamo!

Zgodovinski paberki

31. grudnia:

1838. leta se je rodil francoski državnik Leon Gambetta. Po poklicu advokat je prevzel po zlomu Napoleona-vega cesarstva 4. septembra 1830 s tovarišarima generalom Trochuem in advokatom Favreom usodo Francije v svoje roke.

1851. leta je cesar Frane Jožef I. ukinil ustavo iz 1849. leta in Avstrija je zopet postala absolutna država. Ogrska in Hrvaška pa cesarski provinci. Vlada

Poziv k vlaganju davčnih napovedi

I. Napoved za odmero redne pridobitine in posebnega davčnega dodatka po členu 57/II. Zakona o neposrednih davkih.

A. Redna pridobitina.

Vsa podjetja, poslovanja (trgovska, industrijska in obrtna) in vsi samostojni poklici, ki so zavezani pridobitini, so dolžni v svojo odmero pridobitine, katere osnovo določajo davčni odbori za leto 1944, vložiti v roku od 2. januarja do 31. januarja 1944. leta, napovedati čisti dohodek, dosežen v poslovnem, predhodnem letu, davčnemu letu 1944.

Napoved se mora vložiti za vsak objekt in prav tako za vsako vrsto poslovanja posebej. Na primer: če trgovci vadi svojo trgovino v centrali in filijah, mora vložiti eno napoved za centralo, a drugo za filijo (po- družnico). Ali če se krojač bavi tudi s prodajanjem določenih oblačil, tedaj mora vložiti posebej napoved dohodkov od obrta in posebej od dohodkov od prodaje določenih oblačil. — Napovedi morajo vložiti tudi osebe, ki so po čl. 46 Zakona oproščene plačanja tega davka. — Napovedi ni treba vložiti onim davčnim zavezancem, ki plačajo pridobitino po stali postavah iz čl. 59 Zakona o neposrednih davkih, kakor tudi ne oni, ki imajo osnovo pridobitine ne določajo davčni odbori.

Davčna podlaga je: enoletni čisti dohodek podjetja poslovanja, poslovnice in poklica, dosežen v preteklem poslovnem letu pred davčnim letom. — Čisti dohodek je: bruto-dohodek, zmanjšan za izdatke, ki so potrebni za izvrševanje podjetja, poslovanja ali poklica (čl. 51 Zakona). — Izdatki, ki niso v zvezi s poslovanjem, se od bruto-dohodka ne morejo odbiti (čl. 53 Zakona). — Koristno je za same davčne zavezance, če napovedi priložijo potrebna dokazila, posebno začetni in zaključni inventar, oziroma račun bilance in račun izgube in dobička, korespondenco in podobno, tako vodijo redne trgovske knjige; nadalje potrdila davčnih, in samoupravnih oblasti, bank in zavodov ter vse drugo, s čimer bi mogli polnoleglo dokazovati točnost prijavljenih podatkov. — Obrtniki naj v napovedi izjavijo, če se morda istočasno ne pečajo tudi s prodajanjem določenega nakupljenega blaga, če morda uporabljajo stroje, je na pogon in kolikor pomočnikov zaposli jejo v svoji obrti. Napovedi po tem postopu niso dolžni vložiti mali obrtniki, ki so zavezani pridobitini po stalni postavki (po tabeli iz čl. 59). Dolžni so pa, da do 31. januarja vsakega leta prijavijo število zaposlenih pomočnikov. — Podjetniki, ki delajo v akordu, morajo to v napovedi navesti.

Po čl. 6 Zakona o davku za samsce morajo davčni zavezanci pridobitino navesti v svojo napoved po redni postavki, ki jo potrebujejo, oziroma ločeni, in kolikor so stari. Družabniki posameznih podjetij, v kolikor so zavezani davku na samsce, morajo v napovedi navesti tudi delež, ki z njim v podjetju sodelujejo.

B. Napoved za odmero posebnega davčnega dodatka po čl. 59 Zakona o neposrednih davkih.

Vsi davčni zavezanci pridobitine, ki so razen pridobitine zavezani tudi plačanju posebnega davčnega dodatka po čl. 59/II Zakona o neposrednih davkih, morajo v davčni napovedi pridobitine, in sicer v posebnosti, za to določenih rubrikah napovedati tudi skupni bruto-promet, opravljen v poslovnem letu pred davčnim letom. — V smislu omenjenega zakonskega predpisa so zavezanci plačanju posebnega davčnega dodatka: a) ona industrijska podjetja, ki svoje blago napovedno in samoupravno preko svojih podružnic, prodajal in komisio-narskih skladišč ali pa preko tretjih fizičnih ali pravnih oseb; b) ona trgovska podjetja, ki imajo poleg glavne poslovnice še podruž-

je začela izvajati strogi centralizem, pri čemer se je opirala zlasti na uradništvo in vojsko, pa tudi na visoko duhovščino. Največji vpliv v vladi je imel bivši libe-ralec Aleksander Bach. — Njegovo moč sta občutili predvsem Ogrska in Hrvaška, kjer so gospodovali tuji uradniki (»Bachovi huzarji«). Kakor v političnem je zavladalo tudi v kulturnem življenju pravo mrtvilo. Večina časopisov je ne- hala izhajati, ostale pa je dušila cen- zura. Kljub temu pa so Slovenci v tej dobi dosegli nekaj uspehov, leta 1848. gospodarsko in politično osvobodeni kmet svobodno zadiha; Mohorjeva družba — ustanovljena na pobudo škofa Antona Martina Slomška — mu skuša nuditi užito duhovno hrano. Solstvo, ki je pre- šlo v smislu konkordata v roke cerkve, pa tudi naglo napreduje, saj je duhov- ščina v glavnem narodno zelo zavedna. Bachov absolutizem se je obdržal do 1869. leta, ko je doživel težek vojaški poraz v Italiji.

Namesto novoletnih voščil sorodnikom in znancem in namesto pošiljanja novo- letnih daril bogatim znan- cem - pošljite letos voščila neznanim revežem - tako da darujete za Zim. pomoč in pošljete darove njim!

Za današnji dan

Koledar

Petek, 31. grudna: Silvester I., papež; Melanija, sveta žena; Donata, mučenica.

Sobota, 1. prosinca: Novo leto, obrezovanje Gospodovo; Odilo, opat.

Dramsko gledališče

»Cvrček za pečjo«. — Izven. — Ob 16.

Operno gledališče

»Melodija srca«. — Izven. — Ob 16.

Kino »Matica«

»Ob zvokih glasbe«. — Predsta- ve ob 15 in 17.30.

Kino »Unione«

»Med dvema snubcema«. — Pred- stave ob 15.30 in 17.30.

Kino »Sloga«

»Ko spet sonce zasije«. — Pred- stave ob 15 in 17.

Kino Kodeljevo

»Ob mejic«. — Predstava ob 17.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo: dr. Piccoli, Bleiweisova c. 6; mr. Hočevar, Celovška c. 62; mr. Gartus, Moste, Zaloška c. 47.

Dramsko gledališče

Sobota, 1. januarja, ob 16.30: »Cvrtje v je- sen«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Nedelja, 2. januarja, ob 16: »Neveša s kro- nos«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Ponedeljek, 3. januarja: Zaprtlo.

Ravnateljstvo Drama naproša starše, da k predstavam »Neveša s krono« in »Nor- manski junaki ne jemljejo s seboj in ne pošiljajo v gledališče otrok, ker sta obe deli vsebinsko za otroke pretežki, in se zato dol- gočasno in delajo nemir ter tako motijo odrasle obiskovalce.

Ch. Dickens »Cvrček za pečjo«, boščna igra, komedija v 3 dejanjih. Osebe: John — Cesar, Galeb — J. Kovič, Tadeo — M. Skrbinek, Edvard — Gregorin, Dotka — Šariček, Berta — V. Juvanova, gospa Fied- lingova — Rakarjeva, Maya Fiedlingova — Breclj-Levarjeva. Režiser C. Debevec, pri- zorišče inž. E. Franz, naštiri za kostume J. Vilfanova.

Mladinska igra. Drama pripravila pono- vitev na novo naštudirane mladinske igre, ki jo je napisal Forster, »Robinson ne sme umreti«. Delo je bilo izvajano pred 10 leti in je osvojilo stare in mlado občinstvo s svoje pristranostjo in vzgojno visoko vred- nino. Vsebinska dejanja se sije okrog znamenitega rokopisa mladinske povesti »Robinson Crusoe«, ki jo je napisal Daniel Defoe. V igri nastopa pisatelj in njegov izpričani sin Tom, ki proda dragoceni ro- kopis. Lov s njim in učinki knjige »Robin- son Crusoe« so orisani na prireditel in me- stoma humoren način. Igra je namenjena odraslejši mladini. Režira jo prof. O. Šest.

Za Novo leto je

knjiga p. Plusa:

Kristus v naših bratih

najlepše darilo.

Obsega 224 str.; vez. 36 L, broš. 24 L.

Dobite jo v semenišču in knjigarnah.

Operno gledališče

Sobota, 1. decembra, ob 16: »Prodana neve- sta«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Nedelja, 2. januarja, ob 15.30: »Neguročna«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Ponedeljek, 3. januarja: Zaprtlo.

Za operne in dramske predstave na Sil- vestrovo in za oba praznika bodo vstopnice v prodaji v Operi od četrtega, 30. t. m., od 16.30 dalje. Zornadi ogromnega navala bla- gajne vstopnic ne rezervirajo.

Vsi otroci, ki so sodelovali pri mladins- ki operi »Princesa in zmagaj«, naj se sga- nijo v ponedeljek, 3. januarja, med 16 in 18 zanesljivo v Operi.

»Melodije srca«, opereta v 3 dejanjih, komponist Janko Gregor, libretist Hinko Stepančič. Glavne vloge: vodja modne hiše »Noblea« — Peček, manekenke in študentke konservatorija: Silva — Mlejnčič, Vera — Barbičeva, Anda — Sanelcova, Katja — Bankartova, Gizela, sprejemna dama in osnutkarica pri »Noblea« — Slavčeva, Vik- tor, sluga — P. Kovič, Mirtičeva — Gorin- skova, Barličeva — P. Juvanova, Zvonko Okretič, njegov tajnik — M. Sanelin, Bari- lič, bankir — Simončič, Ala, njegova žena — Poličeva, Milavski, baron — Milčinski, Marjana, sobarica — Koširjeva, Marjan, plečo — J. Bajda, Dirigent J. Gregor, režiser E. Frelih, koreograf inž. P. Golovin, scenograf inž. E. Franz.

Novo mesto

Naročniki »SLOVENCEVE KNJIŽNICE« naj osebno dvignejo nagrado knjigo

»MARTINA KRPA«

v »SLOVENCEVI« podružnici.

v davčni napovedi pridobitine oziroma davka na poslovni promet neresnične izjave, ki bi zaradi njih mogla nastati popolna ali delna davčna prikradaj, oziroma ako utaji kak vir dohodkov ali del premoženja, ki je nje- gov dohodek zavezan davku, odgovarja za utajbo v smislu čl. 142 Zakona o neposrednih davkih. — Napoved se mora vložiti osebno ali po pošti pri oni občini ali davčni upravi, na katere teritoriju se nahaja poslovnica. — Če je davčni zavezanec nepismen ali pa ne zna izpolniti napovedi, lahko da napoved na zapisnik pri pristojni občini ali podpisani Davčni upravi.

Obrazec davčne napovedi se dobi pri Davčni upravi za ceno 2 liri za kos.

Bekanntmachung der Platzkommandatur

Am 1. 1. 1944. und 9. 1. 1944. findet von 11.30 bis 12.30 Uhr auf dem Kongreß- platz ein Platzkonzert des SS-Musikzu- ges statt.

Objava mestnega poveljstva

Dne 1. 1. 1944. in 9. 1. 1944. se bo vr- til na Kongresnem trgu od 11.30 do 12.30 koncert glasbenega voda SS.

Izplačevanje podpor

Škofijska dobrodelna pisarna sporoča, da se bodo za mesec januar izplačevale podpore v naslednjem redu: V ponedel- jek, 3. januarja od A do G; v torek, 4. januarja od H do O; v sredo, 5. januarja pa od P do Z. Za dijake pa v soboto, 8. januarja. Nove prošnje se te dni ne spre- jemajo.

Kino-dnevi za Zimsko pomoč

Odbor Zimske pomoči ima na progra- mu več dobrodelnih prireditev v korist najpotrebnejših brezdomcev. Tudi vsa ljubljansko kino podjetja so se z veseljem odzvala povabilu Zimske pomoči in dala za en dan ves svoj obrat na uporabo. Do- ločeni so posebni kino-dnevi, ko se bodo vrteli filmi v izključno korist Zimske po- moči.

Prvi Kino-dan bo dne 31. dec. 1943 v kinu »Sloga«. Na sporedu je film »Ko spet zasije sonce« z izredno lepo vsebino. Film je posnet po vsebini Streuvelsove- ga romana »Lanena njiva«, ki ga ljubljans- ki bralci dobro poznajo. — Opozorjamo ljubljanske kino ljubitelje na to predsta- vo. Sami bodo imeli užitek od lepega filma, pomagali pa bodo s tem tudi toli- kim pomoči potrebnim.

Za Zimsko pomoč

Iz pisarne odbora za »Zimsko pomoč« smo prejeli: Prvi izven Ljubljane, ki so darovali za Zimsko pomoč, so bili poštni uradniki Dol Logatca, z zneskom 120 lir in uradniki občine Borovnica z zneskom 105 lir.

Za informacije glede »Zimske pomoči« kličite: 47-71 (int. 44) Prostor »Zimske pomoči« so v Puccinijski ulici 9/1 levo. Denarne prispevke pošiljajte po čekovnih položnicah na »Pokrajinski podporni za- vod — Zimska pomoč — ček. račun 16.580-1

Opozorilo

Na Silvestrov dan in Novega leta dan se v smislu navedbe prezidenta pokra- jinske uprave z dne 14. dec. 1943 pobira na vsako vozovnico električne cestne že- leznice v Ljubljani lir 0.50 za Zimsko po- moč. — Opozorjamo potujoče občinstvo, da se bodo v teh dneh prodajali v ta na- men posebni kuponi. Kuponi veljajo lir 0.50 (čeprav označeni z lir 1.—).

Vsak posetnik gostinskih obratov v Ljubljani bo na Silvestrov dan 31. dec. 1943 in na Novega leta dan 1. januarja 1944 v smislu navedbe gospoda preziden- ta Pokrajinske uprave z dne 14. dec. 1943 plačal prispevek lir 1.— za Zimsko po- moč. Prepričani smo, da se bodo vsi, ki bodo v teh dneh obiskali gostinske obra- te, spomnili naših najbednejših in njim v korist rade volje prispevali malenkost- ni znesek lir 1.—. Ta prispevek je za vse posetnike gostinskih obratov obvezen. Posebni kontrolni organi odbora Zimske pomoči bodo nadzorovali, da bodo imeti- niki gostinskih obratov prodajali vsem gostom kupone po lir 1.— v korist Zim- ske pomoči.

Ljubljana, 30. decembra 1943.

Obvestila Slov. rdečega križa

Zahvale: Slovenskemu Rdečemu križu so darovali: g. Weilguny, trgovec, na- mesto venca na krsto pok. Karla Preloza 300 lir, namesto venca na krsto ge. Kastl, lastnik trgovine Azman 300 lir; g. Rojina Jožep z ženo, Ulica 3. maja, namesto cvetja na grob g. Karla Preloza 500 lir; veletrgovina Verovšek J. namesto novoletnih voščil prijateljem in znancem 500 lir. Vsem darovalcem pri- srčna hvala!

Pozivi: V glavni pisarni SRK, Mari- jin trg 5, naj se javijo med uradnimi urami: svojci Pečnik Erno, matere Ma- rije, starši ali sestre Sotlarja Martina, g. Gorenc Franc, ki pozna Kovačiča An- tona iz Trebelnega.

NIKOGR NE BO, na katerega vrata ne bi potrkalo vprašanje Zimske pomoči! (Pre- zident general Rupnik v svojem govoru.)

Razne nesreče in poškodbe

Posestnikova žena Marija Kozlovsko- va iz okolice občine Sostro je bila hudo na nogah poškodovana pripeljana do blo- ka na Litjski cesti v Štepanji vasi, od koder jo je reševalni avto prepeljal v ljubljansko bolnišnico. Drobce bombe ji je priletel v nogo. — Franja Jamnikova, 59-letna hišnica si je pri padcu zlomila desno roko. — Levo roko pa si je zlomila 33-letna postrežnica Frančiška Gabriče- va. Drugih nesreč kronika ni zaznamova- la v 24 urah od srede na četrtek.

Radio Ljubljana

dnevni spored za 21. december:

7 Jutranji koncert, vmes ob 7.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slo- venščini — 12.45 Koncert malega orkestra vodi Stenovič — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Za vsakega nekaj — 17 Poročila v nem- ščini in slovenščini — 17.15 Popoldanski kon- cert — 17.45 Slovestveni kotiček — 19 Slo- venska ljudska oddaja — 19.30 Poročila v slovenščini, pregled sporeda — 19.45 Mala glasbena medija — 20 Poročila v nemščini — 20.19 Pisan večer, prenos iz ljubljanske Opere — 22 Staro leto se poslavja — 22.45 Ludvig van Beethoven: IX. simfonija —

Dnevne novice

Vse ženske in dekleške Marijine družbe vabimo k izročitveni sloves- nosti oltarnega prta Mariji Pomagaj. Slovesnost bo v stolnici na novega leta dan ob tri četrti na pet popoldne po sledečem redu: 1. skupni rožni venec; 2. cerkveni nagovor, ki ga bo imel prevz. g. dr. Gregorij Rožman. Po go- voru obnovitev posvetitve brezmadež- nemu Srcu Marijinemu (papeževa po- svetitev — prinesite s seboj) in za za- ključek pete litanije.

V počastitev spomina pok. g. Karla Preloza je namesto cvetja na njegov grob daroval g. Frano Pavlin, trgovec v Ljub- ljani, Vincencijevi konferenci za župnijo Marijinega Ozmnenja 100 lir. Bog plačaj!

Sestre Finkove nastopijo jutri ob 17 v frančiškanski dvorani na prireditvi za »Zim- sko pomoč«. Zapele bodo vrsto najlepših božičnih in domovinskih pesmi. Vstopnice pri Sfiligiju.

Pestra prireditve »Zimske pomoči« bo jutri ob 17 v frančiškanski dvorani. Nastopijo mladi godbeniki pod vodstvom prof. g. Potočnika, sestre Finkove bodo zapele naj- lepše božične in domovinske pesmi in znani fantovski pevski zbor nam bo nudil izreden užitek. Vstopnice so v predprodaji pri Sfiligiju.

»Prerode« bo imel na novega leta dan ob 8.30 av. mašo pri brezljanski Mariji v stolnici. Udeležba za člane obvezna.

STARŠI! KRSTNI BOTRI IN DOTRICE! Ne premisljujte, kaj bi dali za darilo otroku. Dajte mu krasno spominsko knjigo

»MOJA MLADA LETA«

Uredila Krista Hafner. Opremil arb. V. Gajšek. Cena kart. 55 lir; v polplatno 60 lir. Vezave v celo platno po izbiri. — Knjiga mu bo nežen spomin na leta blaženega otrokva.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pred školijo 5 Miklošičeva c. 5

Verski prerod in pravni dvig našega na- roda — to je, kar nam poleg gospodarske obnove velevalo strahotni dogodki, ki jih doživljamo v teh naših dneh na slovenski zemlji. Za to bo treba zastaviti moči, za to bo treba tudi veliko pomoči od zgoraj. Za dosego tega visokega cilja se bo opravila od zdaj dalje pri oltarju brezljanske Ma- tere božje vsak dan ena sveta maša. Prva maša bo na novega leta dan ob 8.30.

GOSTILNICA! Opo- zarjajte na Silvestrovo množice svojih gostov na zimsko pomoč!

Ne pozabite, da je redni mesečni shod krščanske moške kongregacije izjemoma v soboto, 1. januarja, ob 17. Obvestilo o tem tudi svoje sobrate!

NAROČNIKE POŠTE RAKEK prosimo cenj. obvestila, če se jim naši časopisi red- no dostavljajo. — Vse ev. reklamacije sporočite t a k o j naši upravi.

Za stare onemogle Ljubljance v mest- nem zavetlišču v Japljevi ulici je podarila rodbina Šubert iz Ljubljane, Ob železnici št. 14, 500 lir; službenec mestnega domovinskega urada so podarili 351 lir namesto venca na krsto očeta svoje kolegice g. Vik- torja Čeniča; g. Smerko Ljotze iz Flori- janske ulice 7 je pa podaril 150 lir v po- častitev spomina pok. g. Karla Preloza. Mestno županstvo izreka dobrotnikom naj- toplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranlih.

Društvo slepih je daroval tovarnar g. Frane Sanelc 500 lir namesto rož na grob pok. veletrgovca g. Karla Preloza. Pleme- nitemu dobrotniku se odbor iskreno zahva- ljuje.

Rokodelski oder. Na deželi, v krčmi, v gozdu in med preprostim ljudmi poteka dejanje čudovite igre »Trije kralji«. Osred- nje osebe so: Jurec, Grega in Tinač — propali ljudje, ki pa store na sveti večer do- bro delo, ki jih zveliča. Najprej pastirja Jurec, ki ga pride svetovno otro dete iskati, da odideta na drugi svet, nato se ob Ma- rijinem znamenju reši tudi Grega, ki je zaradi svoje surovosti trdo služil v hud- čevih krempljih, nazadnje krene tudi Tinač na pravo »pot, ko je Mariji storil dobro delo, da jo je ponesel po snegu k cerkvi. Igra bo uprizoril Rokodelski oder jutri, na Novo leto, ob 16.

Za desintekeljo ust in grla Fornico tablete. Dobite v vsaki lekarni.

Važno za vsakogar sedaj in v bodoče je znanje strojepljanja, stenografije, knjigovod- stva itd. Praktično strokovno znanje, po- trebno v zasebnem ali javnem poklicu. — Novi tečaj prične 7. januarja. Izbira pred- metov po želji. Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno. — Na razpolago novi prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Domobrankska 15.

Učite se strojepljanja. Novi eno, dvo- in trimesečni tečaj prične 7. januarja. Deset- prstna učna metoda. — Največja moderna strojepljanca, raznovrstni stroji. — Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno. — Posebni te- čaji tudi za stenografijo, knjigovodstvo itd. Izbira predmetov po želji. — Na razpolago novi prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Domobrankska 15.

Dijaki inje in visokošolci-ke, ki imate rednega pouka, porabite svoj prosti čas v koristno svrhu, da se pridruže praktičnih predmetov: strojepljanja, stenografije, knji- govodstva itd. Novi tečaj prične 7. januar- ja. Izbira predmetov po želji. — Učnina zmerna. — Informacije in vpisovanje dnevno. — Na razpolago novi prospekti: Trgov- sko učilišče »Christofor učni zavod, Do- mobrankska 15.

Zahtevajte AMIDON tablete proti glavobolu, nevralgiji, gripi, influenci in revmatizmu. — Dobite jih v vsaki lekarni.

Pecilni prašek v odlični pred- vojni kakovosti izdeluje Zikina la- boratorija.

Džingiskanovi Mongoli na pohodu

V mir in nekrvavo obnovo zasedenih dežel pa je iznenada udarilo kakor strela iz jasnega. Sin umrlega šaha Mohameda je bil drugačnega kova kakor njegov oče. Zato je zbral mlade mohamedance v podjarmljenih deželah okrog sebe in nato udaril proti Džingiskanu.

Mlada mohamedanska vojska je bila sestavljena iz samih sijajnih borcev. Ker jo je povsod podpiralo prebivalstvo, je lahko vodila zagrizeno vojskovanje v malem. Tako so bile na lepem pregnane v nekaterih krajih mongolske posadke. Drugod so zasedli osvoboditelji trdnjave, pobili mongolsko posadko in mongolske državne namestnike. Stari mohamedanski poziv, naj se vsi dvignejo na sveto vojsko proti nevarnosti, je dobro užgal. Sicer je smel pozivati na sveto vojsko le kalif v Bagdadu. Toda za to se mladi mohamedanski borci sedaj niso menili. Ker se kalif ni zmenil, so sami oklicali sveto vojsko in mohamedanski rodovi so se hudo razvneli.

V teh trenutkih so se pripravljali za Džingiskana črni dnevi.

In prav tedaj je pokazal vso svojo trdoto, vso svojo neobziranost in skraj-

no odločnost. Vedel je prav dobro, da mora takoj in krvavo udariti, če hoče nevarnost za vedno preprečiti. In je strahotno usekal.

Še enkrat je zaplala bojna vihra nad deželami zahodne Azije. Pravi, najgroznejši vihar. Džingiskan je namreč dal ukaze, kakršnih niti pred njim niti za njim tako grozovitih ni nikdar še nihče izrekel.

Mongolska konjeniška krdela so zdrobila velika mohamedanska mesta kakor Merv, Herat, Nesa in Ničapur. V mesto Merv, ki je bilo tedaj največje mesto v zahodni Aziji, se je zahtevalo skoraj en milijon beguncev. In vsi ti so izkpravili pod mongolskim mečem. Stara kronika ve povedati, da sta od vseh teh ostala živa le dva sivolasa svečenika, ki dva tedna med jomom in stokom nista počela nič drugega kakor preštevati mrlične, ki so ležali po raztrganih ulicah nekdanjega velenista.

Mongolski poveljniki pa so kljub pokoljem, ki so bili prirejeni po mestih, še posebej odredili, da morajo posebni oddelki mongolske konjenice čakati v bližini do tal uničenih mest in pobiti tudi vse, kar bi po odhodu glav-

nine mongolske vojske kakor koli še pokukalo iz ruševin in skrivališč. In ti čistilni in posravljalni odredi so temeljito opravili zaupano jim nalogo.

Nekateri od njih so postali nestrpni in so zato hoteli hitreje priti do »delca«. Preoblekli so svoje vojake v muezime in jih naglali na ostanke podrtih minaretov. Tam so vojaki klicali k večerni molitvi. Nesrečneži, ki so se živeli pod razvalinami, so se globoko odahnili, ko so začeli pojočo pesem molitve. Mislili so, da je vojna groza že mimo njih. Izkopali so se iz lukenj in mišne, vsi veseli, da bodo skupaj z duhovnikom zmogli zahvaliti Alahu. Zmolili pa so lahko molitvico za zdaj njo uro, če jim je mongolska sablja pustila toliko časa.

Kazni še ni bilo konec. Inženirjem, ki so jездili z armado na pohodu, je dal Džingiskan posebno naročilo: potem ko je ogenj uničil mesta, so morali napeljati na razvaline vodo iz najbližjih rek. Vse to samo zato, da bi voda uničila še tisto bore malo, kar je morda ostalo uporabno kljub požaru.

Zgodovina ve povedati, da še leta na tem mongolskem maščevalnem pohodu redki preživeli niso mogli priti do najpotrebnejše hrane drugeče, kakor da so pobijali podgane, mačke in pse, ki so divji begali po razvalinah mest.

Sedem stoletij ni zadoščalo, da bi

se razdejanje popravilo. Iz nekdanjega cvetočega vrta je nastala in ostala pustinja.

Pa nista krvoželjnost ali sla po razdiranju vodili Džingiskana, ko je dal take ukaze. Vsa njegova povelja so bila preračunana. Izraz hladne, a neusmiljene Džingiskanove politike. Za hrbljot svojim armadam, ki jih je pošiljal novim nalogam nasproti, ni mogel trpeti nobene nevarnosti. Samo nenaseljena stepla ni mogla skočiti Mongolom v hrbet. Zato jo je bilo treba ustvariti. Zato je bil tudi ta upor tako temeljito zaduščen.

Toda neuklonljivi Mohamedov sin je bil trd značaj. Ni hotel odnehati. Zato je z zagrizeno vztrajnostjo vnovič zbral veliko vojsko na jugu dežele. In imel je še srečo: presenetil je celo mongolsko armado. Presenetil jo je po starem mongolskem taktičnem načelu. Privedel je Mongole do tega, da so sami mislili, da preganjajo njega. Tako jih je kot besne preganjalce zvalil čez prelaze Hindukuša in jim na primernem kraju napravil zasedo. Tam jih je iznenada napadel z vseh strani. In 30.000 Mongolov je obležalo.

General, ki je poveljeval pobiti mongolski armadi, se je tresel kot trepetlika, ko je stopil pred Džingiskana, da mu poroča o porazu. Toda »gospodar zemlje« je mirno poslušal poro-

čilo; prenesel je novico o izgubi treh tumanov (trikrat po deset tisoč jezdecov), ne da bi se vznemiril. Džingiskan je sprejel obupanega generala celo v svoje najbližje spremstvo, tako da ga je imel ves čas v bližini. Z vso vojsko pa se je napotil na bojišče pri Kabulu, kjer je generala in njegove jezdecu zadela tako huda nesreča. Ko je Džingiskan s spremstvom prispel tja, mu je moral poraženi general vse natančno razložiti. Džingiskan pa je z mirno besedo nato obravnaval vse napake, ki so se zgodile. Bilo je nekako tako, kakor če v sedanjih časih po končanih manevrih vrhovni poveljnik povabi odgovorne poveljnike na kritiko vseh vaj. Džingiskan ni ves čas, ko je tolmačil, rekel žal besede. Bila je to njegova skrivnost, s katero si je znal pridobiti slepo vdane generale in vojake.

Medtem so začele tretji hrabrega Mohamedovega sina Dželal-eddina hude skrbi. Imel je namreč za zaveznike tudi nekaj afganistanskih knezov, ki so se pri delitvi plena sprli med seboj na smrt. Prav zato so jo nekateri s svojimi vojniki popihali domov. Dželal je bil tak, že preslaboten in se je moral hitro umikati. Mongolska konjenica pa mu je bila ves čas za petami, tako da njegovi vojaki včasih po več dni niso mogli iz sedel. (Dalje.)

Kaj je novega pri naših sosedih

S Spod. Štajerskega

Zborovanje županov mariborskega okrožja. Na povabilo deželnega svetnika dr. Engelharta so zborovali župani mariborskega okrožja. Na zaključnem zasedanju za letošnje leto so razpravljali o uspehih letošnjega dela in se pomenili o načrtih za bodočnost. O političnem položaju pa je predaval okrožni vodja Dobczky.

Odlikovanja. Vojak Friderik Senekovič iz okrožja Maribor-okolica je kot peti vojak tega okrožja dobil železni križec prve stopnje kot priznanje za junaštva na vzhodnem bojišču. Železni križec druge stopnje pa so dobili podnarednik Alojzij Stranec in deseterik Alojzij Volf iz krajevne skupine Gornja Radgona, dalje deseterik Jurij Stingl iz celjskega okrožja in grenadir Pavel Koren iz krajevne skupine Slovenska Bistrica.

Poroka. Pred božičem se je v Radgoni poročil podčastnik dipl. inž. Karel Schweizer, obratni vodja v papirnici, z gđ. Clotilde Bouvier, hčerko veleposelnika in vinskega veletrgovca Clotaria Bouvierja iz Gornje Radgone.

Smrt vzornega rudarja. Pred nedavnim je zadela kap 84-letnega upokojenega rudarja Jakoba Resničnika iz Trbovelj. Rudar je bil 42 let zaposlen pri istem podjetju in je bil znan zlasti kot spreten jamski zidar.

Nezgode. 25 letnemu ključavničarju Antonu Skala iz Teznega pri Mariboru je zmečkal kos železa levo nogo. — 73-letni železničar v p. Anton Vuk si je pri padcu zlomil desno nogo. — Krojaški pomočnik Franc Makar iz Lipnice je pri skoku z vlaka poškodoval levo nogo. — 13 letni Omar Gruševnik iz Maribora se je opeknel po obrazu. — 33 letni strugar Stanislav Borlak iz Maribora je z levico zašel v strožnico; odtrgala mu je palec in kazalec. — Na cirkulari si je poškodoval levico 34 letni pomožni delavec Konrad Kocbek. Vsi ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Pridna mladina v Zagorju. Šolska mladost v Zagorju Toplicah in okolici je izdelala v šoli za božič okrog 3000 igrarč. 120 prav lepih igrarč je bilo poslanih za božič bosanskim Nemcem. Prodaja drugih igrarč je vrgla 2041 mark.

Slovesen pogreb v Ribnici na Pohorju. Pred dnevi so v Ribnici na Pohorju pokopali Mirka Lesjaka njegovo ženo Katarino in Simona Hraštnika ki so padli kot žrtve banditov. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudi z odposlanstvom brambovcev in orožništva. Pred dvorano Heimabunda kjer so ležali na mrtvaškem odru se je od pokojnih poslovil krajevni skupinski vodja Grögl. Zalostinke je igrala godba iz Ruš. V imenu Heimabunda je nato okrožni vodja Dobczky obljubil, da bodo otroci pokojnih vzgojeni za dobre nemške državljane.

Z Gorenjskega

Smrt zgleadne matere. V Spodnjem Dravogradu je umrla najstarejša žena in mati desetih otrok, gospa Ivana Lorber. Bila v bližini in daljni okolici spoštovana zlasti zaradi velike izkušenosti in dobrosrčnosti. Bila je svetovalka mladim in starim. Veliki pogreb je najlepše pokazal, kako so jo vsi spoštovali.

Zbor okrožnega vodstva stranke je bil v Kamniku. Namestnik okrožnega vodje Haberl je na zboru sporočil pozdrave okrožnega vodje Pilza, ki leži ta čas v bolnišnici in ki od tam pošilja najlepša božična voščila. Namestnik se je dalje vsem zahvalil za delo, opravljeno v minulem letu.

Počastitev dolgoletnih tovarniških delavcev na Jesenicah. Kakor vsako leto, so tudi letos v neki jeseniški tovarni pred božičem počastili jubilej nekaterih dolgoletnih in zvestih delav-

KINO »MATICA« 22-41

Z VEDRIM SRCEM V NOVO LETO!
Ljubka Ilse Werner pleše, poje in žvižga v vesele zabavni veseligr

»Ob zvokih glasbe«

Njen soigralcec popularni Viktor de Kowa.
Predstave ob delavnikih ob 15 in 17.30 — ob nedeljah in praznikih: 10, 15.30, 17.30

KINO »SLOGA« 27-30

Velika filmska umetnina po znanem romanu Stijana Streuvelsa »Der Flachacker«

»Ko spet sonce zasije«

V glavni vlogi je najboljši evropski karakterni igralec Paul Wegener. Sodelujejo: Paul Klinger, Bruni Löbel, M. Koppenhöfer
Predstave na praznik in v nedeljo ob 10.30, 15.30, 17.30. Ob delavnikih: 15 in 17.

KINO »UNION« 22-21

Napeta ljubezenska drama
»Med dvema snubcema«
Borba mlade žene med ljubeznijo in dolžnostjo
Marta Harell, Willy Birgel, Ewald Batsler.
PREDSTAVE ob delavnikih 15.30 in 17.30!

KINO »KODELJEVO«

Tel. 41-44
ZA SILVESTROVO IN ČEZ PRAZNIKE
čarobna ljubezenska romanca, ki se odigrava v očarljivem okolju solnograških planin

»Ob meji«

Willy Fritsch, Herta Feller, Hilde Sessak.
Predstave na Silvestrovo ob 17; čez praznike ob 14.30 in ob 16.45.

cev, ki služijo istemu podjetju že štiri-deset let. Zbranim jubilarantom je izrekel zahvalo vladni prezident v. Pawlowski in jim izročil diplome in darila. Govorila sta dalje tudi obratni vodja inž. Semlak in okrožni vodja delovne fronte Rink. Prireditve je zaključil prisrčen tovariški večer.

Izšla je VI. »SVETOVA« KNJIGA

SVETOVIM spoštovanim bralcem sporočamo, da je izšla šesta knjiga, ki obravnava zelo zanimivo temo o Egiptu in deželi Egipčanov. * Zanimivo in zelo poučno knjigo je napisal dr. V. Bohinec. * Zdaj je izšel prvi del celotne knjige pod naslovom »Narava«, drugi del pa bo izšel šele čez čas pod naslovom »Človek«. * Knjigi bosta imeli še tem večjo vrednost zaradi tega ker ju bodo krasile posebno lepe slike. * Naročniki! Pridite po knjige in jih čimprej preberite, saj boste izvedeli spet marsikaj novega. * Naročite se takoj na edino slovensko poljudno znanstveno knjižno zbirko »SVET«! »SVET« na vsako knjižno polico * »SVET« v vsako izobraženo družino!

Slaščičarna in kavarna »Petriček«

javlja, da je bila — vsled odgovode lokalov od strani novega hišnega gospodarja — primorana opustiti svojo podružnico poleg »Figovca«. Zato se zahvaljuje vsem svojim dosedanjim p. t. gostom in odjemalcem za njihovo pozornost in jih naproša, da ji oslanejo naklonjeni tudi v bodoče s svojim obiskom v njeni glavni slaščičarni in kavarni na ulici 3. maja.

Slaščičarna in kavarna »Petriček«

MALI OGLASI

POSTREZNIČO
pridno in zanesljivo sprejemam enkrat tedensko za ves dan — ostale dneve od pol 2 popoldne. Nastop takoj ali s t. januarjem. Plača dobra. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 8966.

OTROSKI VOZICEK
globok, prodam. Janseva ulica 15.

KRZNESE MUFE
prodam. Kovčič, Stari trg 21-11 (v hiši kavarne Zalaznik), (l)

STAR PAPIR
kupujemo. R. WEBER, Prečna ul. 8, nasproti Mestnega kopališča.

JEDILNE BUČE

in za krmo dobiti v Maistrovi ulici 10. (l)

BREZOVE METLE

držaje za lopate, ome-la itd, dobiti pri Gos-podarski zvezi, Blei-weisova 29.

POSODO

iz mehkega in trdega lesa za kisanje repe in za nasolitev mesa dobiti pri Gos-podarski zvezi, Blei-weisova 29.

MISL PODGANE

in ščurke zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobiti v droge-riji KANC, Židovska ulica 1.

Slamič ljubljana
kupi suhe gobe
staino in po najviš-jih dnevni cenah

ZREBETA

8 mesecev starega — prodam. Tomačevo 43.

ELEKTROMOTOR

še predvojni, močan 25 kw, prodam. Zgla-site se dopoldne. Na-slov pove upravo Slo-venca pod št. 9106. (x)

UDOBNO SOBO

oddam solinemu go-spodu, lahko takoj ali s t. jan. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 775.

KAUC

dobro ohranjen, kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Kauc« št. 9058. (k)

PRASICJEREJCH

Odlične buče za kr-mo dobiti še nekaj dni v Maistrovi ulici št. 10, za belgijsko vojašnico.

ZAPESTNO URO

(Longines) je izgubil siromasen begunec. — Poštenega najditelja prosimo, da jo vrne proti nagradi do 200 L na: Lah, Vrtočeva 1. (e)

ZGUBILA SEM

25. decembra zaponko od Bellevue do Tržaške ceste. Poštenega najditelja, lepo prosim, da jo odda v upravo »Slovenec«. (e)

SPOROCAM

cenj. gostom, da bom z Novim letom zopet odprla svojo gostilno. Priporočam se in jim želim srečno NOVO LETO. Franja Mihel-čič, Židovska steza 1.

Julijana Sojer roj. Pregelj

žena želez. zvaničnika v pokoju

K večnemu počitku pri Sv. Križu jo spremimo v soboto, dne 1. jan. ob 2 popoldne z njene-ga doma v Mostah, Zaloška 187. Sv. maša zadušnica bo darovana 5. januarja ob 7 zjutraj v župni cerkvi sv. Družine v Mostah.

Ljubljana, 30. decembra 1943.

Družina Sojer

Avgust Žabkar

Pogreb dragoga pokojnika bo v petek, dne 31. decembra 1943, ob 4 popoldne z Zal, iz kapelice sv. Andreja k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 30. dec. 1943.

Zalujoča sestra
Terezija Žabkar

V najgloblji, nesebični ljubezni do Boga in drage mu rodne slovenske grude je dne 16. septembra 1943 odšel k svojemu Bogu naš predragi, nepozabni

Jože Šegula

cand. iur.

Njegova mlada, nedolžno prelita mučeniška kri je v razbičanih slovenskih tleh seme novih junakov v borbi Luči zoper temo. Vse življenje se ga bomo spominjali v goreči molitvi.

Padlemu junaku-mučniku večni spomin!

V Ljubljani dne 30. decembra 1943.

Zalujoči: Martin, oče; Antonija, mati; Tine, brat; Micka, Rozi, Tilka, Anica, Francka, Genoveja, Tončka, sestre; Zvonka, zaročenka.

F. CHIESA

80

Amorilis

Morda so bili v smeđu preveč vidni njegovi razkošni zobje? Tudi so se mor-da zdele nenavadne njegove velike oči ki so se čudno odražale na njegovem temnem obrazu. Toda to, kar je v Amarilis vzbujalo nezaupanje in celo odpor, je bilo nekaj tujega, kar se je skrivalo pod njegovo ljubeznivostjo. »Nihče ne ve, kdo je prav za prav in odkod prihaja...« Toda še preden ji je Aminta povedal ti-ste podrobnosti, je začutila ob njegovem ljubeznivem vedenju nekaj kovinske tr-dega: kovinski okus, ki ga samo prepro-eta usta znajo čutiti tudi v najbolj skrb-no pripravljeni jedi... Zoperni človek, je hotela reči. Vesela je bila, da tega ni rekla, ker se je zavedala, da ta beseda ni popolnoma primerna.

Toda tisto jutro, ko je šla sama skozi pomladno naravo se je parkrat zavedla, da prisluškuje praznim besedam: »Ama-rilis, Aminta, Ariana...« glasa iz se-demnajstega stoletja... da sliši svoje ime izgovorjeno pred drugimi; nasmehnila se je in iskala drugih misli; jezila se je, da se je ta sladki glas znova vračal. Ker je zdaj nihče ni slišal, je dejala na glas: »Kako je zoper...« A pri tem se je

smehljala. Koliko različnih pomenov ima človeška beseda!...

II.
Šla je k tati Ireni, kakor je hotela že ves mesec, čeprav zdaj ni bilo več po-trebno. Teta je že ozdravela. Po njeni trditvi je bila zdaj bolj živahna in mlaj-ša kot prej. »Zdrava sem in nič mi ne manjka. Spravi se mi odtod,« je odgovor-jala Tantaridini, ki se je neoprestano smehljala okrog njenega naslanjaja. Neke-ga dne je pristavila: »Kar potolaži se, ubože. Ni še prišel čas, da boš zopet svobodna...« In zopet drugič: »Kar po-trpi še malo. Čez teden dni bom že lah-ko hodila in tedaj se le pripravi.«

Pogostokrat se je tako šalila in upo-rabljala nekdanji slog, le da je bil na-glas bolj mehak in tudi njen obraz je bil pri tem kar dobrohoten. Bil je glas in obraz nekoga, ki je moral narediti dolgo in strašno potovanje skozi temo, tik ob prepadu. Nekega dne pa se je nenadoma zavedla, da stoji zopet na trdnih tleh, da se je vrnila v svojo hišo in v svojo po-steljo. Znova je zagledala Tantaridini in Amorilis. Zopet je videla svet v nek-danji svetlobi; da, svetloba je postala še

jačja in bolj vesela, ker je medtem pre-teklo več tednov in se je že vrnila po-mlad. Aprilsko sonce je je pozdravljalo skozi okno. Vse je bilo dobro, le silno utrujeno se je čutila. A ta utrujenost je bila sladka, ki jo je napolnjevala z než-no dobroto, ki je bila popolnoma razli-čna od prejšnje bodičaste dobrote. Potr-pečljivo je poslušala počasno soprogovo govorjenje in če se ji je včasih zbudila želja, da bi mu rekla: naprej... na-prej... že vem, kaj hočeš reči... je to rekla nežno, kot bi govorila ljubljenu otoku. Prav tako je bila prizanesljiva z ubogo služkinjo, ki je te dni skoraj iz-gubila glavo in je zagrešila vse mogoče nerodnosti. Na njenem domu je bilo vsak dan slabše. Oče je bil vedno pijan, brat je brezposelen, mati je komaj čakala, da ji je iztrgala slednjo lipo, preden jo je zaslužila in poleg vsega še tisti nesram-ne... Nemogoče, da bi ob takih mislih ne zletel kozarec iz rok ali ne bi juha postala neslana.

»Lala, ubogo živinče si...« Te bese-de je gospa Irena izgovorila na nov na-čin in so postale skoraj pravilna in usm-ijena ugotovitve. »Ubože živinče...« A poznaj še druga taka živinčeta... je pristavila nekoč.

Služkinja ni razumela. Morda je do-mnevala, da gospa misli na druge služ-kinje, ki razbijajo kozarce. Zato pa je dobro razumela Amorilis, ki je vstopila prav v tem trenutku.

»Vidim, da si ozdravela, draga teta, ozdravela prav zares.«

Sedla je poleg tetinega naslanjaja in položila teti v naročje velik šop belih, rdečih in rumenih cvetic. Teta je dvig-nila šopek, vdihavala nekaj trenutkov prijetni vonj, nato jih je nekoliko odda-ljila, da bi jih bolje videla. Nenaadoma pa jih je z nevoljo vrgla na bližnji stol in začela godrnjati o neumnosti nespame-ti... Njene besede so kmalu postale bolj razločne:

»Jasno je, da si se tudi ti nalezla dru-žinske bolezni... Če imaš še kako lro-v žepu, pazi nanjo. Nikakor ni treba me-tati proč denarja za nepotrebno cvetje.«

»Toda teta, saj te cvetlice so naše. Kaj vendar misliš? Znamo lepo okrbro-vati tudi vrt. Čez nekaj dni ga boš šla p-gledat. Ves je v cvetju.«

»Seveda, vaša zasluga je tudi, če spo-mladi rastline cvetijo... A povej mi, ka-ko je pa z onimi drugimi vijolicami? Mislim na tvoje vijolice v topli gredi.«

»V topli gredi?«

»Mo Bog! V katero šolo naj pošljemo po ubogo punčko, da se nauči razumeva-ti... V Ronchetti ni tople grede. Toda vsaka hiša na tem svetu je topla greda. Topla greda, kamor večkrat prenašamo rastline, ki bi jih bilo bolje pustiti na snegu in slani. Saj tako cvetijo več.«

Amorilis je povedala teti, da se tudi njene cvetlice v topli gredi kar dobro počutijo. Sicer pa ni rečeno, da morajo

vse rastline cveteti že ob zvonjenju veli-konočnih zvonov.

»Res je bila zima grda; a zdaj, z bož-jo pomočjo...«

III.

Res se je zdelo, da se je pri Pardije-vih zdaj obrnilo na bolje. Zdaj je lahko govorila bolj prosto, ko je najhujše že minilo in je bila teta bolj ljubezniva.

»Mama?... Ne, samo dvakrat ali tri-krat, potem pa nič več. Sama sem šla k Picchetti-jevim in sem si pošteno privo-sčila obe baburi. Skušale so tajiti. »Saj nimamo žganja...« Le preiščite celo hišo, če najdete samo kapljico žganega...« Končno sta le priznali, da sta ji dali pol kozarčka, ker je revici bilo tako slabo. »Če ima človek toliko težav doma...« Seveda, saj je gospa Marija Luiza vedno tarnala pred drugimi, da luiz je potem rekli: uboga gospa!...

»Reci ji, naj pride k meni. Vem za be-sede, ki jo bodo v hipu ozdravile.«

»Zdaj ni treba več. Ne zahaja več k tistim ženskam. Cele ure presedi k knjigo v roki. Vsak dan prebere vsaj eno knjigo.«

»Ti pa ji seveda kupuješ knjige.«

»Nikakor ne. Saj so vedno iste knji-ge.«

»Však!... A ona druga?... Ne delaj se nevedno. Mislim tvojo znamenito ko-medijantko, ki poje, igra in pleše po vrvi.«